

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2305-12

meddelad i Stockholm den 22 november 2012

SÖKANDE

AA

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 26 januari 2012, M2011/801/Ma/P, avseende överklagande i fråga om detaljplan för fastigheten Husensjö 9:6 m.fl., Gustavslund, Helsingborgs kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

YRKANDE M.M.

AA ansöker om rättsprövning av regeringens beslut. Han anför bl.a. att länsstyrelsens beslut om genomförandeförordnande innebar att regeringens

Dok.Id 126713

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

prövning inskränktes till möjligheten att upphäva detaljplanen i de delar som inte omfattades av förordnandet, dvs. hans fastighet och intilliggande fastighet samt de hästthagar som framgent ska arrenderas av honom. Arealmässigt innebär detta att cirka 25 procent av detaljplanens areal berörs om han vinner bifall till sitt överklagande. En sådan väsentlig ändring är inte i överensstämmelse med 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Länsstyrelsen har alltså varit förhindrad att förordna att planen får genomföras i den omfattning som skett. Länsstyrelsens beslut har fått till följd att han förmenats den fullständiga rätt till prövning som han lagligen har rätt till. Han hemställer om prövning av om den angivna inskränkningen av prövningsmöjligheterna överensstämmer med konstitutionell rätt och är i enlighet med artikel 6 i Europakonventionen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Den 2 maj 2011 infördes en ny plan- och bygglag (2010:900). Av övergångsbestämmelserna till den nya lagen följer att ÄPBL ska tillämpas i målet.

I en detaljplan ska anges en genomförandetid (5 kap. 5 § ÄPBL). Bestämmelserna om en sådan tid är avsedda att bl.a. trygga fastighetsägarnas möjligheter att utnyttja de exploateringsförmåner av olika slag som planen medför (prop. 1985/86:1 s. 568). Tiden ska bestämmas så att det finns rimliga möjligheter att genomföra planen och vara minst fem år och högst femton år. Tiden ska räknas från den dag då beslutet att anta planen vinner laga kraft eller från den dag dessförinnan då någon del av planen får genomföras på grund av förordnande enligt 13 kap. 8 § andra stycket.

Enligt 13 kap. 8 § första stycket ÄPBL ska den myndighet som har att pröva överklagande av ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan antingen fastställa eller upphäva beslutet i dess helhet. Om kommunen har medgett det, får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt. Utan kommunens medgivande får ändringar av ringa betydelse göras. I förarbetena (prop. 1985/86:1 s. 827) anges möjligheten för en överklagandeinstans att ändra enligt paragrafens första stycke vara begränsad till sådana justeringar som snarast innebär att man rättar till rena förbiseenden, tankefel, skrivfel eller liknande. Däremot bör inte justeringar som innebär sakliga ändringar av någon betydelse av en planbestämmelse kunna göras. Även om kommunens medgivande finns bör ärendet återlämnas till kommunen om förhållandena är sådana att en ny utställning behövs, dvs. att förhållandena är sådana att ändringen rör en större allmänhet.

Av 13 kap. 8 § andra stycket framgår dock att på kommunens begäran kan den myndighet som prövar ett överklagande förordna att det överklagade beslutet, utan hinder av att överklagandet inte har slutligen avgjorts, får genomföras i sådana delar som uppenbarligen inte berörs av överklagandet. Sådana förordnanden får inte överklagas.

De aktuella bestämmelserna avser att tillgodose både allmänna och enskilda intressen av att en plan kan genomföras. I de fall en ändring skulle beröra en större allmänhet tillgodoses det enskilda intresset genom att ärendet i så fall bör återlämnas till kommunen, medan – i de fall det bedöms att ett område av en plan uppenbarligen inte berörs av ett överklagande – ett förordnande om genomförande kan beslutas utan hinder av att planen i övrigt inte vunnit laga kraft.

De invändningar som AA enligt ansöknings om rättsprövning framfört i sitt överklagande av detaljplanen synes främst avse möjligheten att i framtiden kunna ändra användningsområdet för fastigheten utan att ny detaljplan ska behöva upprättas. Detta innebär dock inte att han berörs av den del av planen som omfattas av genomförandeförordnandet på ett sådant sätt att länsstyrelsen varit förhindrad att fatta beslutet. Länsstyrelsens förordnande om att planen delvis får genomföras utan hinder av överklagandet strider därmed inte mot bestämmelsen i 13 kap. 8 § andra stycket ÄPBL.

Som framgått ovan kan ett genomförandeförordnande inte överklagas. Regeringen har därför förfarit riktigt när den inskränkt sin prövning till att avse den del av överklagandet som inte omfattades av genomförandeförordnandet. Det har inte heller kommit fram att regeringen skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det bedömningsutrymme som föreligger i planärenden eller att det vid handläggningen förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i

målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Henrik Jermsten

Eskil Nord

Anita Saldén Enérus

Christer Silfverberg

Kristina Andersson

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2012-10-17